

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona", broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za boračka pitanja, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 138. sjednici, održanoj dana 02.12.2013.godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Utvrđuje se Prijedlog Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, Ministarstva za boračka pitanja kao obrađivača.

II.

Zaključak sa Prijedlogom Zakona iz tačke I. ovog zaključka dostavlja se Stručnoj službi Skupštine Zeničko-dobojskog kantona u daljnju skupštinsku proceduru, za donošenje po skraćenom postupku.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/13.

Datum, 02.12.2013. godine

Z e n i c a

PREMIJER

Munib Husejnagić, dipl.ing.maš.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za boračka pitanja,

1x Stručna služba Skupštine,

1x a/a.

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na ____ sjednici održanoj ____ .2013.godine d o n o s i

Z A K O N
O DOPUNSKIM PRAVIMA BRANILACA I ČLANOVA
NJIHOVIH PORODICA

DIO PRVI - OPĆE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

- (1) Ovim Zakonom se uređuju uvjeti, način i postupak za ostvarivanje prava članova porodica šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca; članova uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnog priznanja i odlikovanja; dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica; ratnih vojnih invalida i članova njihovih porodica i demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, kao i druga pitanja iz oblasti zaštite branilaca i članova njihovih porodica, koji imaju prebivalište na području Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Kanton), kao i povratnika u Republiku Srpsku koji ostvaruju osnovna prava iz branilačko-invalidske zaštite u općinama Kantona ili koji su na evidenciji nadležnog organa za vojne evidencije u općinama Kantona.
- (2) Pojam šehid ili pojam poginuli branilac, u smislu ovog Zakona, koristi se po slobodnom izboru korisnika prava.
- (3) Lica iz stava (1) ovog člana prava po ovom Zakonu ostvaruju kao dopunska, uz prava koja su za braniocce i članove njihovih porodica utvrđena Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 33/04, 56/05, 70/07 i 9/10) i Zakonom o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 70/05, 61/06 i 9/10).

Član 2.

(Definicije)

U skladu sa odredbama zakona iz člana 1. stav (3) ovog Zakona, kod reguliranja prava i pogodnosti koja se tiču branilaca i članova njihovih porodica utvrđenih ovim Zakonom i drugim propisima na području Kantona, koriste se sljedeći pojmovi i definicije:

- a) Braniocem, odnosno demobiliziranim braniocem (u daljnjem tekstu: branilac) smatra se pripadnik Armije Republike Bosne i Hercegovine, Hrvatskog vijeća obrane i policije nadležnog organa unutrašnjih poslova (u daljnjem tekstu: Oružane snage) koji je učestvovao u odbrani Bosne i Hercegovine (početak agresije na općinu Ravno) od 18.09.1991. do 23.12.1996.godine, odnosno do prestanka neposredne ratne opasnosti i koji je demobiliziran rješenjem nadležnog vojnog organa, kao i lice koje je učestvovalo u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu prije 18.09.1991.godine a koje je angažirano od nadležnih organa;
- b) Pod učešćem u odbrani Bosne i Hercegovine podrazumijeva se učešće u oružanom otporu i djelovanje u direktnoj vezi sa pružanjem otpora;
- c) Dobrovoljcem i organizatorom otpora smatra se pripadnik vojnih jedinica koji je učestvovao u pripremi za odbranu i u odbrani Bosne i Hercegovine u periodu do 19.06.1992.godine, kao i

drugo lice koje nije bilo vojni obveznik u vrijeme dobrovoljnog stupanja u Oružane snage i ostalo neprekidno u jedinicama do kraja rata, ili je ranije demobiliziran od nadležnog vojnog organa;

- d) Veteranom se smatra lice koje je stupilo u Oružane snage od 18.09.1991.godine do 31.12.1992.godine i ostalo neprekidno do 23.12.1995.godine, ili je ranije demobilizirano od nadležnog vojnog organa;
- e) Učesnikom rata smatra se svako lice koje je u sastavu Oružanih snaga provelo najmanje jednu godinu neprekidno u periodu od 20.06.1992.godine do 23.12.1995.godine.

Član 3.

(Pojmovi korišteni u Zakonu)

- (1) Ratni vojni invalid, u smislu ovog Zakona, je branilac kojem je to svojstvo utvrđeno rješenjem nadležnog organa u skladu sa Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica, a po osnovu zadobivene rane, povrede, bolesti ili pogoršanja zdravstvenog stanja, usljed čega je nastupilo oštećenje njegovog organizma najmanje za 20%.
- (2) Član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca i umrlog ratnog vojnog invalida, u smislu ovog Zakona, je korisnik prava na porodičnu invalidninu, na osnovu rješenja nadležnog organa izdatog u skladu sa Zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica.
- (3) Dijete šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca bez oba roditelja, u smislu ovog Zakona, je član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, koje je u vrijeme gubitka oba roditelja bilo malodobno.
- (4) Djetetom dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja/ratnog vojnog invalida/ demobiliziranog branioca, u smislu ovog Zakona, smatra se dijete rođeno u braku/van braka, usvojeno dijete, kao i pastorče koje je sa istim živjelo u zajedničkom domaćinstvu najmanje posljednju godinu dana.
- (5) Lice sa naročitim zaslugama u odbrambeno-oslobodilačkom ratu, u smislu ovog Zakona, je dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja i nosilac "Partizanske spomenice 1941".
- (6) Dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja i član uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, u smislu ovog Zakona je korisnik prava na mjesečni novčani dodatak, na osnovu rješenja nadležnog organa, u skladu sa odredbama Zakona o posebnim pravima dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica.
- (7) Nosilac "Partizanske spomenice 1941" i član uže porodice poginulog ili umrlog nosioca "Partizanske spomenice 1941", u smislu ovog Zakona je korisnik prava na mjesečni novčani dodatak, na osnovu rješenja nadležnog organa, u skladu sa odredbama Odluke o posebnim pravima nosilaca "Partizanske spomenice 1941" i članova njihovih porodica ("Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine" broj 6/06).
- (8) Sa braniocima, u smislu ovog Zakona, izjednačeni su u pravima učesnici narodnooslobodilačkog-antifašističkog rata 1941.-1945.godine, čiji je status utvrđen rješenjem nadležnog organa.

Član 4.

(Posebni korisnici prava po Zakonu)

Prava po ovom Zakonu, na način i pod uvjetima utvrđenim podzakonskim aktima, može koristiti i:

- a) dijete šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, kojem je prestalo pravo na porodičnu invalidninu – prava iz članova 6., 15. – 17. i 23. ovog Zakona, do navršene 35. godine života;
- b) dijete poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, osim lica iz tačke a) ovog člana, kojem je prestalo pravo na mjesečni novčani dodatak i dijete umrlog

ratnog vojnog invalida koje nije korisnik prava na porodičnu invalidninu - prava iz članova 6.,16.,17. i 23. ovog Zakona, do navršene 30. godine života;

- c) dijete umrlog demobiliziranog branioca koji je u redovima Oružanih snaga proveo najmanje dvije godine i koje je sa istim živjelo u zajedničkom domaćinstvu ili ga je isti izdržavao najmanje posljednju godinu dana prije smrti - prava iz člana 6.,16.,17. i 23. ovog Zakona, do navršene 30. godine života;
- d) udovica umrlog demobiliziranog branioca koji je u redovima Oružanih snaga proveo najmanje dvije godine, i koja je sa istim živjela u braku najmanje dvije posljednje godine dana prije smrti, pod uvjetom da nema druge prihode i da nije stupila u brak ili vanbračnu zajednicu;
- e) roditelji umrlog ratnog vojnog invalida ili demobiliziranog branioca koji je u redovima Oružanih snaga proveo najmanje dvije godine, ukoliko ih je isti izdržavao posljednjih godinu dana prije smrti.

DIO DRUGI - PRAVA

Član 5.

(Dopunska prava po Zakonu)

Branioци i članovi njihovih porodica, u skladu sa ovim Zakonom, ostvaruju slijedeća prava:

- a) Zdravstvena zaštita;
- b) Banjsko i klimatsko liječenje (medicinska rehabilitacija);
- c) Profesionalna rehabilitacija;
- d) Osiguranje povoljnijih uvjeta za zapošljavanje;
- e) Vanredna novčana pomoć;
- f) Prednosti u školovanju i stipendiranju;
- g) Rješavanje stambenog pitanja;
- h) Oslobođanje od plaćanja sudskih i administrativnih taksi;
- i) Sufinansiranje invalidskog sporta i obilježavanja značajnih datuma
- j) Podizanje nišana – nadgrobnoг spomenika;
- k) Pomoć u slučaju smrti;
- l) Izgradnja prilaza do stambene zgrade;
- m) Posebna prava.

POGLAVLJE I. ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

Član 6.

(Ostvarivanje prava)

- (1) Branioци i članovi njihovih porodica ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu iz obaveznog zdravstvenog osiguranja, saglasno odredbama Zakona o zdravstvenoj zaštiti ("Službene novine Federacije BiH" broj 46/10 i 75/13) i Zakona o zdravstvenom osiguranju ("Službene novine Federacije BiH" broj 30/97, 7/02, 70/08 i 48/11) ukoliko to pravo ne mogu ostvariti po drugom osnovu.
- (2) Ostvarivanje zdravstvene zaštite za lica koja nisu osigurana u skladu sa stavom (1) ovog člana, kao i prošireni obim prava iz oblasti zdravstvene zaštite branilaca i članova njihovih porodica, posebnim propisom utvrđuje Skupština Zeničko-dobojskog kantona.

- (3) Propisom iz prethodnog stava naročito se reguliše pitanje nabavke ortopedskih i drugih pomagala i njihova opravka, te osiguranje potrebnih lijekova i sanitetskog materijala za liječenje rana i povreda, posljedično vezanih za učešće u ratu.

Član 7.

(Prednost u korištenju usluga zdravstvenih ustanova)

Nadležni organi u ustanovama iz oblasti zdravstva osigurati će isticanje obavijesti na vidnim mjestima da prednost bez čekanja u redu imaju dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja, nosioci "Partizanske spomenice 1941", ratni vojni invalidi, članovi porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, članovi uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i članovi uže porodice poginulog ili umrlog nosioca "Partizanske spomenice 1941", koji će svoj status dokazivati odgovarajućim iskaznicama.

Član 8.

(Pravo na liječenje u inozemstvu)

- (1) Ratni vojni invalidi, dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja, demobilizirani branioci, nosioci "Partizanske spomenice 1941", članovi porodica šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca, članovi uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, djeca dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja, djeca ratnih vojnih invalida i djeca demobiliziranih branilaca, ostvaruju pravo na liječenje u inozemstvu prema utvrđenoj medicinskoj indikaciji i u skladu sa Zakonom o zdravstvenom osiguranju i propisom o upućivanju osiguranih lica na liječenje u inozemstvo.
- (2) Način i postupak ostvarivanja ovog prava, u skladu sa federalnim propisima koji regulišu ovu oblast, posebnim propisom utvrđuje Vlada Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Vlada Kantona).

POGLAVLJE II. BANJSKO I KLIMATSKO LIJEČENJE (MEDICINSKA REHABILITACIJA)

Član 9.

(Korisnici prava)

- (1) Ratni vojni invalid, dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja, demobilizirani branilac, nosilac "Partizanske spomenice 1941", član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca i član uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, ima pravo na medicinsku rehabilitaciju u banjско-klimatskom lječilištu, ukoliko je prema medicinskim indikacijama takvo liječenje potrebno.
- (2) Izuzetno, na medicinsku rehabilitaciju može biti upućen i član invalidskog sportskog kluba i reprezentacije u invalidskom sportu, kao i pojedinac RVI-sportista, u pripremanju za takmičenja.

Član 10.

(Sadržina prava)

Banjsko-klimatsko liječenje, prema ovom zakonu, podrazumijeva liječenje koje je neophodno kao nastavak liječenja od posljedica ranjavanja, povređivanja i bolesti koje su propisane kao indikacije za to liječenje, a koje se obavlja u specijalizovanim zdravstvenim ustanovama u kojima se u liječenju primjenjuje i prirodni faktor, drugim zdravstvenim ustanovama u kojima se liječenje obavlja pretežno prirodnim faktorom, kao i u ustanovama i privrednim društvima osnovanim za liječenje, odmor i rekreaciju u kojima se u liječenju primjenjuje prirodni faktor.

Član 11.

(Regulisanje pružanja usluga)

Sa ustanovama iz člana 10. ovog Zakona, Ministarstvo za boračka pitanja Zeničko-dobojskog kantona (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zaključuje ugovore o banjsko-klimatskom liječenju i rehabilitaciji, kojima se naročito regulišu pitanja u pogledu obima, kvaliteta i cijene pružanja zdravstvenih i drugih usluga, kao i druga međusobna prava i obaveze.

Član 12.

(Ostvarivanje prava)

- (1) Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi uvjete, način i postupak upućivanja pripadnika branilačke populacije na medicinsku rehabilitaciju u banjsko-klimatska lječilišta, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.
- (2) Propisom iz prethodnog stava za dobitnike ratnog priznanja ili odlikovanja i nosioce "Partizanske spomenice 1941", osigurat će se ostvarivanje prava u obimu koji je propisan za ratne vojne invalide.

POGLAVLJE III. PROFESIONALNA REHABILITACIJA

Član 13.

(Korisnici prava)

- (1) Ratni vojni invalid, dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja i demobilizirani branilac, na osnovu preostale radne sposobnosti, ima pravo na profesionalnu rehabilitaciju uključujući prekvalifikaciju i školovanje za obavljanje poslova za koje se traži više stručna sprema od one koju ima, pod uvjetom da je nezaposlen i ako prema općem obrazovanju, godinama života, zdravstvenom stanju i drugim okolnostima ima uvjete za uspješnu rehabilitaciju.
- (2) Profesionalnom rehabilitacijom osigurava se osposobljavanje za vršenje ranijeg ili drugog odgovarajućeg zanimanja, stručno osposobljavanje za vršenje određenog zanimanja i stručno usavršavanje.

Član 14.

(Ostvarivanje prava)

- (1) Pravo na profesionalnu rehabilitaciju se utvrđuje na osnovu pribavljenog nalaza, ocjene i mišljenja komisije stručne ustanove za ocjenjivanje radne sposobnosti, u skladu sa propisima iz oblasti penzijsko-invalidskog osiguranja.
- (2) Uvjete, način i postupak za ostvarivanje prava na profesionalnu rehabilitaciju na osnovu preostale radne sposobnosti, propisuje posebnim pravilnikom ministar Ministarstva.

POGLAVLJE IV. OSIGURANJE POVOLJNIJIH UVJETA ZA ZAPOŠLJAVANJE

Član 15.

(Prednost pri zapošljavanju)

- (1) Ratni vojni invalid, demobilizirani branilac i član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca koji je na evidenciji Službe za zapošljavanje Kantona, ostvaruje pravo na prednost pri zapošljavanju, pod jednakim uvjetima i u skladu sa propisima iz oblasti radnog zakonodavstva.

- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana ne može ostvariti lice kojem je radni odnos, zasnovan po osnovu ranije ostvarene prednosti pri zapošljavanju, prestao njegovom krivicom ili je po prestanku radnog odnosa ostvario pravo na otpremninu.

Član 16.

(Prednost pri korištenju programa Službe za zapošljavanje)

Ratni vojni invalid, demobilizirani branilac i član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca koji je na evidenciji Službe za zapošljavanje Kantona, ima prednost pri korištenju programa iste Službe, namijenjenog trajnom zapošljavanju.

Član 17.

(Dodjela kredita za zapošljavanje)

- (1) U cilju otvaranja novih radnih mjesta namijenjenih zapošljavanju branilaca i članova njihovih porodica, mogu se dodijeliti kreditna sredstava.
- (2) Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi visinu novčanih sredstava za kreditiranje zapošljavanja, kriterije, način i postupak dodjele istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.

POGLAVLJE V. VANREDNA NOVČANA POMOĆ

Član 18.

(Novčana pomoć zbog vanrednih okolnosti)

Braniocima i članovima njihovih porodica, u slučaju vanrednih okolnosti kao što su elementarne nepogode i nesreće, smrt i bolest člana kućnog domaćinstva i u drugim slučajevima koji uzrokuju tešku ekonomsku situaciju, može se odobriti vanredna novčana pomoć u svrhu osiguranja sredstava za osnovne potrebe.

Član 19.

(Uvjeti)

Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi visinu novčanih sredstava koja mogu biti odobrena u svrhu vanredne novčane pomoći, uvjete, način i postupak dodjele istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.

POGLAVLJE VI. PREDNOSTI U ŠKOLOVANJU I STIPENDIRANJU

Član 20.

(Prednost pri upisu u obrazovne ustanove)

- (1) Dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja, ratni vojni invalid, demobilizirani branilac, dijete šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, dijete dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, dijete ratnog vojnog invalida i dijete demobiliziranog branioca, koji je redovni učenik i student, ima pravo prvenstva pod jednakim uvjetima pri upisu u obrazovnu ustanovu čiji je osnivač Kanton ili općina, odnosno smještaju u đački i studentski dom na području Kantona.
- (2) Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi uvjete, način i postupak realizacije prava iz ovog člana.

Član 21.
(Besplatan upis)

Lice iz člana 20. ovog Zakona, ima pravo na besplatan upis u novu školsku/studijsku godinu u srednjoškolskoj i visokoškolskoj ustanovi čiji je osnivač Kanton ili općina, u skladu sa uvjetima utvrđenim posebnim propisom koji donosi Vlada Kantona.

Član 22.
(Besplatni obavezni udžbenici)

Djeca dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja, ratnih vojnih invalida i demobiliziranih branilaca, imaju pravo na besplatne obavezne udžbenike za potrebe redovnog školovanja u osnovnim i srednjim školama, u skladu sa uvjetima utvrđenim posebnim propisom koji donosi Vlada Kantona.

Član 23.
(Stipendiranje studija)

Branioци i članovi njihovih porodica, koji su srednje obrazovanje stekli u školama na području Bosne i Hercegovine, imaju pravo na dodjelu stipendije za redovni studij na visokoškolskim ustanovama, u skladu sa posebnim propisom koji donosi Vlada Kantona, a kojim se naročito utvrđuje visina novčanih sredstava za stipendiranje, uvjeti, način i postupak dodjele stipendija, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.

POGLAVLJE VII. RJEŠAVANJE STAMBENOG PITANJA

Član 24.
(Jednokratna novčana sredstva)

Dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja, ratni vojni invalid, demobiliziran branilac koji je u redovima Oružanih snaga proveo najmanje dvije godine, član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioца i član uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, koji nema riješeno stambeno pitanje, a sa prebivalištem odnosno boravištem na području Kantona je u trajanju od najmanje tri godine neprekidno, ima pravo na jednokratnu bespovratnu dodjelu novčanih sredstava za rješavanje stambenih potreba.

Član 25.
(Prioritetno rješavanje stambenih pitanja)

U skladu sa važećim propisima, Vlada Kantona osigurava prioritetno rješavanje stambenih pitanja pripadnika branilačke populacije putem stambenog zbrinjavanja i pomoći u stambenom zbrinjavanju, po pravu prvenstva kako slijedi:

- a) dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja;
- b) djeca šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca bez oba roditelja i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 100% I grupe;
- c) porodice sa dva i više šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 100% II grupe;
- d) porodice šehida, poginulih, umrlih, nestalih branilaca i ratni vojni invalidi sa oštećenjem organizma od 90%, 80% i 70%;
- e) članovi uže porodice poginulih, umrlih ili nestalih dobitnika ratnih priznanja ili odlikovanja;
- f) ostali ratni vojni invalidi i demobilizirani branioци.

Član 26.

(Stambeno zbrinjavanje povratnika u RS i raseljenih lica)

- (1) Lice iz člana 24. ovog Zakona, koje ima status povratnika u RS ili raseljenog lica, u svrhu osiguranja uvjeta za održivi povratak u mjesto u kojem je imalo prebivalište ili boravište prije početka agresije na Republiku Bosnu i Hercegovinu, može ostvariti pravo na jednokratnu dodjelu sredstava za stambeno zbrinjavanje.
- (2) Pravo iz stava (1) ovog člana nema lice koje je na području Kantona riješilo svoje stambeno pitanje.

Član 27.

(Ostvarivanje prava)

Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi visinu novčanih sredstava namijenjenih trajnom stambenom zbrinjavanju branilaca i članova njihovih porodica, uvjete, način i postupak dodjele istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.

POGLAVLJE VIII. OSLOBAĐANJE OD PLAĆANJA SUDSKIH I ADMINISTRATIVNIH TAKSI

Član 28.

(Korisnici prava)

Dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja, ratni vojni invalid, član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, član uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i nezaposleni demobilizirani branilac, oslobođen je plaćanja taksi u postupku pred sudovima u Kantonu, kantonalnih i općinskih administrativnih taksi.

Član 29.

(Posebni slučajevi oslobađanja)

Dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja, ratni vojni invalid, demobilizirani branilac, član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, dijete dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, dijete ratnog vojnog invalida i dijete demobiliziranog branioca, u postupku pribavljanja dokumentacije u cilju stipendiranja i pomoći u školovanju, kao prava predviđenih ovim zakonom, oslobođen je plaćanja kantonalnih i općinskih administrativnih taksi i naknada za sva uvjerenja potrebna u tu svrhu, izdata u školskim ustanovama, čiji je osnivač Kanton.

POGLAVLJE IX. SUFINANSIRANJE INVALIDSKOG SPORTA I OBILJEŽAVANJA ZNAČAJNIH DATUMA

Član 30.

(Sufinansiranje sportskih aktivnosti)

- (1) Invalidski sportski savez i invalidski sportski klub, čiji sastav pretežno čine ratni vojni invalidi sa područja Kantona, ostvaruje pravo na sufinansiranje troškova učešća u sportskim takmičenjima i manifestacijama, odnosno u organizovanju i održavanju sportsko-rekreacionih takmičenja i aktivnosti, te manifestacija u sportu i rekreaciji invalidnih lica.
- (2) Pravo na finansijsku pomoć za takmičarske aktivnosti može ostvariti i ratni vojni invalid -sportista pojedinac.
- (3) Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi visinu novčanih sredstava namijenjenih ostvarivanju ovog prava, uvjete, način i postupak dodjele istih.

Član 31.

(Sufinansiranje obilježavanja značajnih datuma)

Vlada Kantona, na prijedlog Ministarstva, odobrava kantonalnom udruženju pripadnika branilačke populacije sufinansiranje troškova organizovanja i održavanja manifestacije povodom obilježavanja značajnog datuma i događaja iz proteklog odbrambeno-oslobodilačkog rata.

Član 32.

(Sredstva za rad branilačkih udruženja)

Vlada Kantona odobrava sredstva za rad i aktivnosti kantonalnih udruženja pripadnika branilačke populacije od posebnog društvenog interesa, u skladu sa posebnim propisom kojim utvrđuje visinu, uvjete, način i postupak dodjele istih sredstava.

POGLAVLJE X. PODIZANJE NIŠANA – NADGROBNOG SPOMENIKA

Član 33.

(Jedinstveno spomen obilježje šehida/poginulog branioca)

Svakom pripadniku Oružanih snaga RBiH koji je poginuo ili umro kao učesnik u odbrani Bosne i Hercegovine u proteklom odbrambeno-oslobodilačkom ratu i koji je sahranjen na području Kantona, osigurava se podizanje jedinstvenog spomen obilježja, izrađenog u skladu sa usvojenim idejnim rješenjem.

Član 34.

(Spomen obilježja za branioce ukopane izvan Kantona)

Vlada Kantona, na prijedlog Ministarstva, posebnim aktom odobrava podizanje nišana – nadgrobnog spomenika i za poginule pripadnike Oružanih snaga RBiH koji su ukopani izvan područja Kantona, a koji su početkom agresije na Bosnu i Hercegovinu imali prebivalište na području Kantona.

Član 35.

(Naknada troškova podizanja nišana/nadgrobnog spomenika)

- (1) Član porodice šehida, poginulog, umrlog ili nestalog branioca ili drugo lice koje vlastitim sredstvima izvrši podizanje nišana - nadgrobnog spomenika šehidu/poginulom braniocu iz člana 33. i 34. ovog Zakona, ima pravo na naknadu troškova u visini jedne i po prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini.
- (2) Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi uvjete, način i postupak realizacije prava iz stava (1) ovog člana.

Član 36.

(Spomen obilježje dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja)

- (1) U slučaju smrti dobitnika ratnog priznanja "Zlatni ljiljan", "Red hrvatskog trolista" i nosioca "Partizanske spomenice 1941", osiguravaju se sredstva u svrhu naknade troškova podizanja nišana/nadgrobnog spomenika, u visini dvije prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini.
- (2) U slučaju smrti ostalih dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja osiguravaju se sredstva u svrhu naknade troškova podizanja nišana/nadgrobnog spomenika, u visini jedne prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini.

- (3) Pravo na naplatu sredstava iz stava (1) i (2) ovog člana, pripada članu porodice, odnosno drugom fizičkom ili pravnom licu koje izvrši podizanje nišana/nadgrobnog spomenika umrlom braniocu.
- (4) Odluku o naknadi troškova podizanja spomen obilježja iz ovog člana, a na osnovu podnesenog zahtjeva i dokaza u tom smislu, donosi ministar Ministarstva.

POGLAVLJE XI. POMOĆ U SLUČAJU SMRTI

Član 37.

(Naknada troškova dženaze/sahrane)

- (1) U slučaju smrti dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i nosioca "Partizanske spomenice 1941", članovi porodice sa kojima je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti ili drugo lice koje vlastitim sredstvima sahrani umrlog, imaju pravo na jednokratnu pomoć najmanje u visini jedne i pol prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, prema podacima Zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine, ukoliko to pravo nisu ostvarili prema drugom propisu.
- (2) U slučaju smrti ratnog vojnog invalida i demobiliziranog branioca, članovi porodice sa kojima je umrli živio u zajedničkom domaćinstvu u vrijeme smrti ili drugo lice koje vlastitim sredstvima sahrani umrlog, imaju pravo na jednokratnu pomoć najmanje u visini prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, prema podacima Zavoda za statistiku Federacije Bosne i Hercegovine, ukoliko to pravo nisu ostvarili prema drugom propisu.
- (3) U slučaju smrti člana porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca i člana uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, koji je prije smrti sa prebivalištem odnosno boravištem na području Kantona bio u trajanju od najmanje dvije godine neprekidno, član porodice ili drugo lice koje vlastitim sredstvima sahrani umrlog ima pravo na novčanu pomoć u svrhu naknade troškova dženaze - sahrane (troškovi prijevoza i prijenosa umrlog lica, opremanja i ukopa) u iznosu jedne polovine prosječne neto plaće isplaćene u Federaciji Bosne i Hercegovine u prethodnoj godini, ukoliko istu pomoć ne može ostvariti po osnovu Federalnog zakona ili na drugi način.
- (4) Izuzetno, pomoć iz stava (3) ovog člana se može odobriti i u većem iznosu, ukoliko se član porodice koji sahranjuje umrlog nalazi u teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji.
- (5) Vlada Kantona će posebnim propisom utvrditi način i postupak dodjele ovih sredstava, dokumentaciju koju je korisnik prava dužan podnijeti, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.

Član 38.

(Prava u slučaju smrti lica sa naročitim zaslugama)

- (1) U slučaju smrti lica sa naročitim zaslugama u odbrambeno-oslobodilačkom ratu, općina na području koje je isti imao prebivalište vrši obavještanje o smrti putem javnih medija.
- (2) U slučaju smrti dobitnika ratnog priznanja "Zlatni ljiljan" i "Red hrvatskog trolista" i nosioca "Partizanske spomenice 1941", općina na području koje je isti imao prebivalište, u saradnji sa Kantonalnim udruženjem dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, organizuje ukop - sahranu uz državne počasti.
- (3) Općine na području Zeničko-dobojskog kantona poduzet će aktivnosti na određivanju i uređenju lokacija za ukop - sahranu lica sa naročitim zaslugama.

POGLAVLJE XII. IZGRADNJA PRILAZA DO STAMBENE ZGRADE

Član 39. (Korisnik prava)

Ratni vojni invalid I grupe koji nije sposoban za kretanje bez invalidskih kolica, ima pravo na uklanjanje arhitektonsko-urbanističkih barijera za prilaz i ulazak u stambenu zgradu u kojoj stanuje i za korištenje stana.

Član 40. (Uvjeti za ostvarivanje)

- (1) Pravo iz člana 39. ovog Zakona se može ostvariti jednokratno i pod uvjetom da se radi o stambenoj jedinici sa riješenim imovinsko-pravnim odnosima.
- (2) Realizaciju ovog prava dužna je osigurati općina na području koje se stambena zgrada nalazi.

POGLAVLJE XIII. POSEBNA PRAVA

Član 41. (Posebna prava lica sa naročitim zaslugama)

- (1) Pod uvjetom da prebivalište odnosno boravište na području Kantona ima neprekidno najmanje tri godine prije stupanja na snagu ovog Zakona, dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja i nosilac "Partizanske spomenice 1941" ima pravo na jednokratno novčano primanje u toku jedne kalendarske godine, u visini koju utvrdi Vlada Kantona, a prema dinamici isplate koju utvrdi Ministarstvo.
- (2) Pod uvjetom iz prethodnog stava, dobitniku ratnog priznanja ili odlikovanja za vrijeme nezaposlenosti odobrava se mjesečna novčana naknada u skladu sa posebnim propisom koji donosi Vlada Kantona, a kojim se naročito utvrđuje visina novčanih sredstava u ovu svrhu, uvjeti, način i postupak dodjele istih, kao i ostala pitanja od značaja za ostvarivanje ovog prava.
- (3) U realizaciji prava na osiguranje povoljnijih uvjeta za zapošljavanje (odjeljak D. članovi 15.do 17.) i prednosti u školovanju i stipendiranju (odjeljak F. članovi 20. do 23.) iz ovog Zakona, prednost u okviru branilačke kategorije kojoj pripada (ratni vojni invalid, demobilizirani branilac, član porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca) ima dobitnik ratnog priznanja ili odlikovanja odnosno član porodice poginulog, umrlog, nestalog branioca - dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja.

Član 42. (Prednost u korištenju usluga državnih organa i javnih ustanova)

Članovi porodice šehida poginulih, umrlih, nestalih branilaca, ratni vojni invalidi, dobitnici ratnih priznanja ili odlikovanja i nosioci "Partizanske spomenice 1941", imaju prioritet u korištenju usluga državnih organa i javnih ustanova na području Kantona odnosno općina, o čemu su nadležni organi u istim pravnim licima dužni istaknuti obavijest na vidnim mjestima.

DIO TREĆI - OSTVARIVANJE PRAVA

Član 43. (Izuzeci i ograničenja u korištenju prava)

- (1) Prava utvrđena ovim Zakonom ne mogu koristiti lica kojima je ostvarenje istih omogućeno po drugom pravnom osnovu.

- (2) Prava utvrđena ovim Zakonom se mogu koristiti za period dok postoje propisani uvjeti za njihovo korištenje i ne mogu se nasljeđivati niti prenositi na druga lica.

Član 44.

(Lica koja ne mogu ostvariti prava)

Prava prema ovom Zakonu, ne mogu ostvariti:

- a) lica koja su samovoljno, bez odobrenja nadležne komande napustila Oružane snage (dezertirala);
- b) lica koja su se sama ranila ili povrijedila radi izbjegavanja vojne dužnosti za ciljeve odbrane i sigurnosti Bosne i Hercegovine;
- c) lica koja su osuđena pravosnažnom sudskom presudom zbog izvršenja težih krivičnih djela protiv ustavnog poretka Bosne i Hercegovine, ustavnog poretka Federacije Bosne i Hercegovine, krivičnih djela protiv čovječnosti i međunarodnog prava i krivičnih djela protiv Oružanih snaga;
- d) članovi porodice lica koja su osuđena za djela iz tački a), b) i c) ovog člana.

Član 45.

(Prestanak prava)

- (1) Prestanak svojstva dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, ratnog vojnog invalida ili člana porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca, uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i porodice umrlog ratnog vojnog invalida (korisnika prava na ličnu, odnosno porodičnu invalidninu ili mjesečni novčani dodatak) u skladu sa federalnim propisima iz oblasti branilačko-invalidske zaštite, ima za posljedicu prestanak prava utvrđenih ovim Zakonom, ukoliko su ta prava ostvarena na osnovu tog svojstva i ukoliko ovim Zakonom nije drugačije rečeno.
- (2) Korisnik prava po ovom Zakonu je dužan u roku od 15 dana prijaviti svaku promjenu koja povlači izmjenu ili gubitak prava utvrđenih ovim Zakonom.

Član 46.

(Dokazivanje statusa)

U postupku ostvarivanja prava po ovom Zakonu, branioci i članovi njihovih porodica svoj status dokazuju rješenjem nadležne općinske službe o priznavanju svojstva dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja i ratnog vojnog invalida odnosno člana porodice šehida, poginulog, umrlog, nestalog branioca i člana uže porodice poginulog, umrlog ili nestalog dobitnika ratnog priznanja ili odlikovanja, ili uvjerenjem nadležnog organa, izdatog u skladu sa Zakonom o upravnom postupku ("Službene novine FBiH" broj 2/98 i 48/99).

DIO ČETVRTI - PROVOĐENJE ZAKONA

Član 47.

(Rješavanje o pravima u prvostepenom postupku)

- (1) Nadležna općinska služba, prema mjestu prebivališta podnosioca zahtjeva, rješava u prvom stepenu o pravima iz ovog Zakona.
- (2) Službenu evidenciju o korisnicima prava po ovom Zakonu vode nadležne općinske službe.

Član 48.

(Rješavanje o pravima u drugostepenom postupku)

- (1) Žalba na prvostepeno rješenje može se uložiti u roku od 8 dana od dana prijema rješenja.
- (2) Po žalbi izjavljenoj na prvostepeno rješenje rješava Ministarstvo.
- (3) Protiv rješenja donesenog po žalbi može se pokrenuti upravni spor.

Član 49.

(Primjena odredbi Zakona o upravnom postupku)

U postupku za ostvarivanje prava prema ovom Zakonu primjenjuju se odredbe Zakona o upravnom postupku.

Član 50.

(Izuzeci u primjeni odredbi)

Odredbe iz člana 47. do 49. ovog Zakona o nadležnosti i postupku za ostvarivanje prava, ne primjenjuju se u slučajevima u kojima je Zakonom ili propisom donesenim u izvršenju istog drugačije regulirano.

DIO PETI - NAKNADA ŠTETE

Član 51.

(Obaveza povrata dodijeljenih sredstava)

Lice kome je isplaćeno novčano primanje prema ovom Zakonu, na koje nije imalo pravo, dužno je vratiti primljeni iznos:

- a) ako je na osnovu netačnih podataka koje je znalo ili je moralo znati da su netačni, ili je na drugi protivpravni način ostvarilo novčano primanje prema ovom Zakonu, koje mu ne pripada, ili je ostvarilo novčano primanje u većem iznosu nego što mu pripada;
- b) ako je ostvarilo novčano primanje zbog toga što nije prijavilo nastale promjene koje utiču na gubitak, prestanak ili smanjenje obima nekog prava, a znalo je ili je moralo znati za te promjene;
- c) ako je primilo veći iznos od iznosa koje mu je određeno rješenjem.

Član 52.

(Zastara rokova potraživanja)

- (1) Potraživanje iz člana 51. ovog Zakona zastarjeva protekom roka određenog zakonom kojim se uređuje zastarjelost potraživanja za odnosnu vrstu potraživanja. Ovi rokovi počinju teći od dana konačnosti rješenja kojim je utvrđeno da isplaćeno primanje ne pripada ili pripada u manjem obimu, odnosno od dana kada je izvršena nepravilna isplata.
- (2) Obaveza vraćanja nepravilno isplaćenog iznosa postoji bez obzira na to da li je rješenje kojim je tom licu pravo priznato, poništeno ili ukinuto.
- (3) Ukoliko je nepravilna isplata nastala kao posljedica greške organa koji je vodio postupak, isti organ je dužan nadoknaditi nepravilno isplaćena sredstva.

DIO ŠESTI - SREDSTVA ZA OSTVARIVANJE PRAVA

Član 53.

(Osiguravanje sredstava za provođenje Zakona)

- (1) Sredstva za finansiranje prava propisanih ovim Zakonom se osiguravaju u budžetu Kantona i općina.

- (2) Sredstva iz stava (1) ovog člana, koja se odnose na budžet Kantona, planiraju se u iznosu od najmanje 4% redovnih budžetskih sredstava.

Član 54.

(Troškovi postupka)

- (1) Troškove postupka u vezi sa ostvarivanjem prava prema ovom Zakonu, snosi organ koji vodi postupak.
- (2) U postupku za ostvarivanje prava po ovom Zakonu ne plaća se taksa.
- (3) Na novčana primanja prema ovom Zakonu, ne plaćaju se porezi i doprinosi.

DIO SEDMI - PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 55.

(Nadzor nad provođenjem Zakona)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog Zakona i propisa donesenih na osnovu njega, te neposredan upravni i finansijski nadzor i kontrolu trošenja sredstava namijenjenih za ostvarivanje prava po ovom Zakonu, vrši Ministarstvo.
- (2) U izvršavanju svojih obaveza iz stava (1) ovog člana, Ministarstvo kao kontrolor u smislu odredbi Zakona o zaštiti ličnih podataka ("Službeni glasnik Bosne i Hercegovine" broj 49/06, 76/11 i 89/11) vrši obradu ličnih podataka neophodnih za utvrđivanje identiteta podnosilaca zahtjeva za korištenje prava po Zakonu, uključivo jedinstveni matični broj građana.
- (3) U skladu sa odredbama važećih propisa iz iste oblasti, Ministarstvo može putem web stranice Kantona izvršiti objavljivanje informacija koje se odnose na korisnike prava i odobravanje novčanih sredstava sa transfera Ministarstva u svrhu ostvarenja prava po ovom Zakonu.

Član 56.

(Donošenje provedbenih propisa)

- (1) Nadležni organi Kantona u smislu ovog Zakona dužni su donijeti provedbene propise za primjenu Zakona u roku od 90 dana od dana stupanja na snagu istog.
- (2) Nadležni organi Kantona i općine u smislu ovog Zakona, dužni su usaglasiti odredbe važećih propisa sa odredbama ovog Zakona u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu istog.
- (3) U izradi prijedloga provedbenih akata, obrađivač je obavezan osigurati učešće kantonalnih udruženja pripadnika branilačke populacije.

Član 57.

(Ravnopravnost spolova)

Sve imenice koje se odnose na bratioce i članove njihovih porodica, upotrijebljene u ovom Zakonu samo u muškom ili samo u ženskom rodu, odnose se na oba spola.

Član 58.

(Stavljanje Zakona van snage)

Danom stupanja na snagu ovog Zakona prestaje važiti Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 6/06, 9/07 i 18/12) i

Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica – Prečišćeni tekst ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 5/13).

Član 59.

(Primjena propisa u prijelaznom periodu)

- (1) Do donošenja provedbenih propisa iz člana 56.ovog Zakona, primjenjivat će se akti doneseni na osnovu zakona navedenih u članu 58.ovog Zakona.
- (2) U slučajevima suprotnog ili drugačijeg definisanja ili regulisanja pojedinih pitanja u podzakonskim aktima iz stava (1) ovog člana, vrši se direktna primjena odredbi ovog Zakona.

Član 60.

(Stupanje na snagu i objavljivanje Zakona)

Ovaj Zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona".

Broj:

_____ 2013.god.

Zenica

PREDSJEDAVAJUĆI
Sretko Radišić

OBRAZLOŽENJE

I. Ustavni osnov za donošenje Zakona

Ustavni osnov za donošenje Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica sadržan je u članu 37. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, kojim je propisano da Skupština donosi zakone i ostale propise za izvršavanje kantonalnih nadležnosti.

II. Razlozi za donošenje Zakona i objašnjenje predloženih rješenja

Dana 18.12.2012.godine Skupština Kantona je donijela Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica (osnovni Zakon sa izmjenama je objavljen u Službenim novinama ZDK" br. 6/06 i 9/07) sa naznakom da odredbe istog važe do 31.12.2013.godine. Prilikom obrazlaganja amandmana o ograničenom trajanju Zakona, predlagač je naveo da će se u periodu trajanja usvojenih odredbi usaglasiti stavovi sa branilačkim udruženjima koji nisu podržali ove izmjene i dopune. Zakon je objavljen u "Službenim novinama ZDK" br. 18/12 od 27.12.2012.g. i stupio je na snagu 04.01.2013.g., a istim je utvrđena i obaveza izrade prečišćenog teksta Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Programima rada Vlade i Skupštine Kantona za 2013.g. utvrđeno je i donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, u skraćenom postupku, sa ciljem "usaglašavanja odredbi Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine Zeničko-dobojskog kantona" broj 6/06, 9/07 i 18/12) sa odredbama Federalnih zakona i propisa koji regulišu prava pripadnika branilačke populacije, pojednostavljenje procedure ostvarivanja prava po istom, te unošenje izmjena i dopuna u skladu sa zahtjevima, prijedlozima i sugestijama kantonalnih organizacija branilaca i članova njihovih porodica u cilju poboljšanja u realizaciji njihovih prava."

Dana 03.05.2013.god. u "Službenim novinama ZDK" br. 5/13, objavljen je Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica – Prečišćeni tekst, koji, kako je navedeno: "obuhvata Zakon o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine ZDK" broj 6/06), Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine ZDK" br. 9/07) i Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Službene novine ZDK" br. 18/12), u kojima je označen dan stupanja na snagu istih zakona, kao i rok primjene."

Imajući u vidu prestanak važenja odredbi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica ("Sl.novine ZDK" br. 18/12) sa 31.12.2013.godine, a koje su u sadašnjem periodu i sastavni dio važećeg Prečišćenog teksta Zakona, kod izvršenja obaveze iz Programa rada Vlade i Skupštine za 2013.god., Ministarstvo za boračka pitanja je kao obrađivač imalo poteškoću u pogledu određivanja propisa na koji će se izmjene odnositi. S obzirom da je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, koji je Skupština razmatrala 18.12.2012.g., sačinjen nakon porovedene procedure i javne rasprave po Nacrtu Zakona kojeg je Skupština Kantona prihvatila 30.12.2011.g., stav Ministarstva kao obrađivača je da novi Zakon istog naziva koji će biti u Skupštini razmatran po skraćenom postupku, treba u osnovi sadržavati odredbe kao Zakon iz 2012.g., usaglašene sa stavovima kantonalnih branilačkih udruženja, a početak primjene istog bi bio po prestanku važenja odredbi Zakona iz prethodne godine.

S tim u vezi je sačinjen tekst Prijedloga Zakona kod kojeg je naznačeno da se radi o izmjenama i dopunama Zakona objavljenog u "Službenim novinama ZDK" br. 6/06 i 9/07, dakle bez odredbi Zakona usvojenog 18.12.2012.g., ili Prečišćenog teksta.

Razlike novog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica u odnosu na predloženi tekst Zakona iz prošle godine, rezultat su usklađivanja sa stavovima, prijedlozima i primjedbama kantonalnih branilačkih udruženja. Iste su organizacije generalno imale značajnu primjebu na stepen realizacije prava po dosadašnjim odredbama Zakona odnosno nedostajuća budžetska sredstva koja se u ovu svrhu godišnje opredjeljuju. S tim u vezi

dopunom odredbe o finansiranju, novim Zakonom se napravilo određeno odstupanje od teksta Nacrta i prethodnog Prijedloga Zakona. Također su predviđene i određene izmjene i dopune na zahtjev organizacija dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja koji su zahtijevali usklađivanje Zakona sa federalnim zakonom o ovoj kategoriji branilačke populacije, zbog čega je i u nizu članova izričito uneseno da Zakon obuhvata i ovu populaciju (dakle ne kao do sada da su u okviru kategorija ratnih vojnih invalida i demobiliziranih branilaca).

Usaglašavanjem na nizu održanih sastanaka sa predstavnicima kantonalnih branilačkih udruženja, tom prilikom postignut dogovor u pogledu novog teksta Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica, za razliku od Prijedloga Zakona iz 2012.g., gdje je zbog određenih nedoumica postojala očigledna neusaglašenost između predlagača Zakona i predstavnika pripadnika branilačke populacije, što je rezultiralo donošenjem zakona sa određenim rokom važenja.

U svom mišljenju po istom tekstu Zakona Sekretarijat za zakonodavstvo je iznio primjedbu da novi Prijedlog ne može tretirati samo osnovni tekst Zakona iz 2006.godine sa izmjenama iz 2007.godine, već da mora uzeti u obzir i još uvijek važeće odredbe izmjena i dopuna od 18.12.2012.g., te da je u skladu sa Jedinstvenim pravilima za izradu pravnih propisa u Zeničko-dobojskom kantonu, zbog velikog broja članova Zakona na koje se izmjene i dopune odnose, potrebno sačiniti novi tekst Zakona o dopunskim pravima branilaca i članova njihovih porodica.

Uvažavajući isto mišljenje, u situaciji koja nije regulisana propisima (izmjena zakona sa određenim rokom važenja), a u cilju usvajanja odredbi predloženih izmjena Zakona prije nego što prestane važiti zakon iz prethodne godine, Ministarstvo je sačinilo integralni tekst Zakona sa unesenim novim izmjenama i dopunama u tekst Zakona objavljenog u Službenim novinama br. 6/06 i 9/07., te zatražilo mišljenje nadležnih organa Kantona o istom.

Ministarstvo ne prihvata sugestiju Sekretarijata da bi s obzirom da se radi o novom tekstu Zakona isti trebalo predložiti kao nacrt, imajući u vidu naprijed naglašene razloge tehničke prirode koji su razlog za prijedlog kompletnog teksta Zakona, ali i činjenicu da je javna rasprava po izmjenama i dopunama koje se ovim putem uvode već sprovedena 2011.godine, kao i ranije – 2009.godine, kada je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o dopunskim pravima dostavljen u skupštinsku proceduru, ali je skinut s dnevnog reda zakazane sjednice zbog nezadovoljstva šehidskih porodica izmjenjenim tekstom istog u odnosu na Nacrt utvrđen 2008.godine. Provođenje nove procedure javne rasprave bi u situaciji usaglašenih stavova sa branilačkim udruženjima predstavljalo nepotrebno odlaganje i odugovlačenje donošenja teksta Zakona sa unesenim izmjenama i dopunama na koje su dali svoju saglasnost, a posebno imajući u vidu da najveći broj odredbi izmjena i dopuna predstavlja usaglašavanje sa federalnim zakonima, koji su odavno na snazi.

S tim u vezi u obrazloženju ovog Zakona nisu obrazloženi članovi Zakona kojeg je Skupština donijela 2006. i 2007.godine, a koji nisu mijenjani niti dopunjavani, odnosno istaknute su izmjene i dopune koje su identične onima koje je Skupština razmatrala (sa cjelokupnim materijalom provedene javne rasprave) i prihvatila 18.12.2012.g., ali i izmjene i dopune koje su rezultat naknadnog usaglašavanja stavova sa kantonalnim branilačkim udruženjima, u proteklom jednogodišnjem periodu važenja Zakona iz 2012.godine..

Razlozi za izmjene i dopune pojedinih članova navedeni u obrazloženju Prijedloga Zakona od 18.12.2012.g. (a koji je u prilogu materijala), a koji su zadržani i u ovom Prijedlogu, nisu posebno isticani, odnosno dato je njihovo sažeto obrazloženje, ali uz naglašavanje da li je promijenjen tekst u odnosu na prethodni Prijedlog, kao i razloge za isto:

Članom 1. vrši se preciziranje korisnika prava po Zakonu, na način kojim su isti detaljno nabrojani (u skladu sa iznesenim zahtjevima branilačkih udruženja) te se kao korisnici dopunskih prava po Zakonu, pored lica sa prebivalištem odnosno boravištem na području Kantona, uvode i povratnici u Republiku Srpsku. Također se vrši dopuna sa brojem službenih novina u kojima su u međuvremenu objavljene izmjene i dopune federalnih zakona.

Novina je što tu više nema naglašenih lica sa naročitim zaslugama (s obzirom na posebno navođenje u članu dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja) a drugim odredbama Zakona su učesnici NOR-a i nosioci Partizanske spomenice već izjednačeni u pravima sa braniocima iz ovog rata, odnosno dobitnicima ratnih priznanja.

U članu 2. izvršena je izmjena odredbi Zakona kojima se definišu kategorije "dobrovoljaca u organiziranju otpora" i "veterana", a u vezi prestanka važenja Zakona o pravima demobiliziranih branilaca i članova njihovih porodica, koji je iste definicije dao na drugačiji način nego važeći federalni Zakon o pravima branilaca i članova njihovih porodica. S obzirom da član 2. stav 6. potonjeg, važećeg zakona, nalaže: "Pojmovi i definicije iz ovog člana koriste se i primjenjuju kod reguliranja prava i pogodnosti u svim oblastima i nivoima vlasti koja se tiču branilaca i članova njihovih porodica.", ovim izmjenama se vrši usklađivanje naznačenih definicija u Kantonalnom zakonu sa onim datim u Federalnom zakonu o pravima branilaca i članova njihovih porodica

U članu 3. su usklađene definicije djeteta RVI/demobiliziranog branioca, sa kategorijama djece za koja su prava iz oblasti branilačko-invalidske zaštite predviđena Federalnim zakonom o pravima branilaca i članova njihovih porodica, kao što su pravo na invalidninu ali i prava koja se ostvaruju na nivou kantona (član 17.: "Članovi porodice poginulog, umrlog, nestalog branioca i umrlog ratnog vojnog invalida, u smislu ovog Zakona, su: ..2. usvojena djeca, kao i pastorčad koja su sa poginulim ili nestalim braniocem, odnosno umrlim ratnim vojnim invalidom živjela u zajedničkom domaćinstvu posljednju godinu prije njegove smrti ili nestanka, odnosno stupanja u Oružane snage;"). Također, imajući u vidu nemogućnost pribavljanja tačnog podatka o broju "dobrovoljaca u organiziranju otpora" i "veterana" (obavijest Federalnog ministarstva sa naznakom da ne raspolažu informacijom u tom smislu), postojeće tretiranje istih u Zakonu u kategoriji "lica sa naročitim zaslugama" može predstavljati značajan problem u realizaciji prava koja zahtijevaju utrošak budžetskih sredstava na poziciji Ministarstva. Član 3. pored izmjena iz prethodnog Prijedloga koja se odnosi na pastorčad i lica sa naročitim zaslugama, u definiciji posebno ističe i djecu dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja.

Članom 4. izmijenjen je član 4. važećeg Zakona: sada su određena prava po Zakonu osigurana nabrojanim licima u okviru pripadajuće kategorije branilačke populacije, bez zahtjeva da su na evidenciji Službe za zapošljavanje, odnosno da im radni odnos nije prestao njihovom krivicom ili su po prestanku radnog odnosa ostvarili pravo na otpremninu. Povišena je granica ograničenja godina života sa 25 na 35 i 30 za djecu djecu šehida/poginulih branilaca odnosno djecu umrlih branilaca, s tim da im se osigurava korištenje prava vezanih za zapošljavanje i stipendiranje u cilju zapošljavanja, a uvode se u pravo udovice i roditelji umrlih demobiliziranih branilaca.

Ministarstvo ostaje pri tekstu ovog člana onako kako je dat u ranijem Prijedlogu (i razlozima za isto) imajući u vidu minimalan broj korisnika koji je koristio ovo pravo u 2013.godini.

U članu 5., identično ranijem Prijedlogu, izmijenjen su nazivi za dva prava po Zakonu, u skladu sa sa suštinom istih i izmijenjenim odredbama Zakona koje iste regulišu- Profesionalna rehabilitacija i Vanredna novčana pomoć

Izmjenom u članu 6. identično ranijem Prijedlogu, unosi se u odredbu Zakona naznaka o Službenim novinama u kojima su objavljeni novi Zakon o zdravstvenoj zaštiti sa izmjenama i posljednje izmjene Zakona o zdravstvenom osiguranju.

Nova dopuna je predviđena u članu 8., gdje se vrši naglašavanje i djece dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja, kod Prava na liječenje u inozemstvu.

U članu 12., identično ranijem Prijedlogu –izvršena je dopuna tehničke prirode, dodavanjem riječi "uvjete".

Članovi 13 i 14: Identično kao u ranijem Prijedlogu: po prestanku važenja Federalnog zakona o demobiliziranim braniocima, koji je regulisao oblast prava po osnovu preostale radne sposobnosti i čije su odredbe davale ovlašćenje kantonalnom ministru za donošenje pravilnika o profesionalnoj rehabilitaciji, a imajući u vidu potrebe branilaca sa preostalom radnom sposobnošću za osposobljavanjem za druge poslove, bilo je neophodno pravo na profesionalnu rehabilitaciju potpunije regulisati Kantonalnim zakonom i istim dati zakonsko ovlašćenje ministru za donošenje podzakonskog akta.

U članovima 18. i 19. identično ranijem Prijedlogu, utvrđuje se mogućnost ostvarivanja novčane pomoći za braniocice i članove njihovih porodica uglavnom za slučajeve vanrednih okolnosti koje su pogoršale njihovu ekonomsku situaciju. Podsjećamo da je odredbama osnovnog teksta Zakona (2006.god.), a u skladu sa odredbama Federalnog zakona o pravima branilaca, bila predviđena novčana naknada za nezaposlene pripadnike ove populacije, za šta bi se u Budžetu Kantona izdvajalo 1% ukupnih sredstava. Nakon stupanja na snagu Zakona o demobiliziranim braniocima koji je predviđao izdvajanja za ovu vrstu naknade na nivou Federacije, izvršenim izmjenama Kantonalnog zakona iz 2007.god. uglavnom je regulisana pomoć braniocima u teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji. Predloženim izmjenama ovog člana nastoji se otkloniti karakter redovne periodične novčane naknade – socijalne pomoći koja se dodjeljuje braniocima i članovima njihovih porodica u teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji a u skladu sa raspoloživim sredstvima Ministarstva, već se naglašava da se radi o pomoći koja se dodjeljuje zbog vanrednog, pogoršanog ekonomskog stanja. U toku javne rasprave primjedbe iznesene u vezi ove izmjene uglavnom su bazirane na bojazni da branioci u teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji sada neće moći ostvariti ovu pomoć izuzev u vanrednim slučajevima, što nije namjera predlagачa niti proizilazi iz predloženih odredbi. Cilj izmjena je promjena odnosa prema opće poznatoj teškoj socijalno-ekonomskoj situaciji najvećeg dijela branilačke populacije, koja nije rezultat njihovog branilačkog statusa, te nastojanja da se izbjegne da ova novčana pomoć postane vid redovne socijalne pomoći koja se dodjeljuje zdravstveno sposobnim licima sa višegodišnjim stažom na evidenciji nezaposlenih ili sa minimalnim primanjima.

U članu 20. vrši se naglašavanje i dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i njihove djece kod ostvarivanja Prava prednosti pri upisu u obrazovne ustanove. Novina u odnosu na prethodni Prijedlog.

Izmjenom u članu 22. izvršeno je usklađivanje sa činjenicom da sami branioci, zbog godina života, više ne mogu biti redovni učenici osnovnih i srednjih škola, ali nema više korisnika ovog prava niti među djecom šehida, poginulih, umrlih i nestalih branilaca, zbog čega je dopunjen raniji Prijedlog u tom smislu.

Član 23., kao u ranijem Prijedlogu, daje mogućnost stipendiranja i studija u inozemstvu, pod određenim uvjetima. Predložena izmjena je također rezultat premanentnih dugogodišnjih zahtjeva branilačke populacije iz reda pripadnika HVO-a, gdje ima više slučajeva studiranja djece u inozemstvu (uglavnom R Hrvatska), odnosno istom se daje pravo i toj djeci da konkurišu za dodjelu stipendije, što smatramo ispravnim.

Članovi 24. i 26. uvode pravo na stambeno zbrinjavanje i za braniocice povratnike u RS i raseljena lica (ne samo održivi povratak), identično ranijem Prijedlogu.

U članu 29., pored izmjena iz ranijeg Prijedloga, vrši se naglašavanje i dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i njihove djece kod ostvarivanja ovog prava. Zbog stalnih nedoumica i upita koje su visokoškolske ustanove imale u provedbi prava na oslobađanje od plaćanja naknada za uvjerenja potrebna u svrhu stipendiranja i pomoći u školovanju branilaca i članova njihovih porodica - naglašeno je da se isto odnosi na sva uvjerenja koja se izdaju u tu svrhu.

Član 31. -identično ranijem Prijedlogu, uvodi izmjene u odredbama Zakona koje regulišu finansiranje manifestacija povodom obilježavanja značajnih datuma, a u cilju osiguranja digniteta odbrambeno-oslobodilačkog rata. Ranija odredba je na neki način praktično zahtijevala da manifestacija ima i sportski karakter, što se pokazalo nepotrebnim, odnosno može imati i sportski karakter, ali nije obavezno.

Član 35. identično ranijem Prijedlogu, sada daje mogućnost naknade troškova podizanja nišana/nadgrobnog spomenika za šehida/poginulog branioca, ne samo članu porodice kao dosad, već i drugom licu koje je isti spomenik podiglo, i to u visini jedne i po neto plaće u FBiH u prethodnoj godini. Izmjena se odnosi na slučajeve ekshumacije, a pokazala se nužnom zbog ranijih slučajeva gdje je šehidu/poginulom braniocu podigao spomen obilježje neko drugi osim člana porodice, a nije imao pravo na naknadu.

Član 36. je, uvažavajući zahtjeve dva kantonalna udruženja dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja u tom smislu, promijenjen (i u odnosu na prethodni Prijedlog), a tiče se podizanja spomen obilježja za umrle pripadnike ove kategorije.

U članu 37. se pravo na novčanu pomoć za slučaj smrti RVI/demobiliziranog branioca predviđa, osim za članove porodice kao dosada, i za drugo lice a koje sahrani umrlog. Izmjena se pokazala nužnom zbog slučajeva gdje umrla lica iz branilačke populacije nisu imali člana porodice koji bi ih sahranio, to bi činili rođaci ili prijatelji, ali nisu mogli ostvariti naša sredstva za naknadu troškova dženaze. Izmjena se vrši i kod ostvarivanja prava na naknadu troškova dženaze/sahrane članova porodica šehida/poginulih branilaca, odnosno i ovdje se otvara mogućnost naknade troškova licu koje nije član porodice, a koje vlastitim sredstvima obavi dženazu/sahranu, a za obračun iste pomoći uzima se prosjek plaće u Federaciji umjesto u Kantonu. Ovdje se, također, uvažavajući zahtjeve dva kantonalna udruženja dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja u tom smislu, djelimično mijenja tekst ranijeg Prijedloga u pogledu visine opredijeljenih novčanih sredstava u tu svrhu.

Član 38. je izmijenjen na zahtjev dva kantonalna udruženja dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja u tom smislu, odnosno njime se na drugačiji način regulišu Prava u slučaju smrti lica sa naročitim zaslugama, što nije bilo u prethodnom Prijedlogu.

U članu 44. otklonjena je uočena štamparska greška u tekstu kod oznake nabranjanja.

U članovima 45. i 46. vrši se naglašavanje i dobitnika ratnih priznanja i odlikovanja i članova njihovih porodica kod Prestanka prava i Dokazivanja statusa, što je novina u odnosu na prethodni Prijedlog.

Izmijenjenim članom 53. (nije bilo u prethodnom Prijedlogu), na izričit zahtjev kantonalnih branilčakih udruženja u tom smislu utvrđuje se iznos sredstava Budžeta Kantona za svaku godinu kojim se osiguravaju sredstava za realizaciju prava po Zakonu za branioce i članove njihovih porodica, imajući u vidu podatke koji se odnose na evidentne potrebe pripadnika branilačke populacije i stepen realizacije istih u dosadašnjem periodu primjene Zakona.

U članu 55. se vrši dopuna odredbi Zakona u cilju omogućavanja obrade ličnih podataka korisnika prava po Zakonu. Izmjena u odnosu na raniji Prijedlog se odnosi na objavljivanje podataka o korisnicima sredstava po Zakonu, imajući u vidu dostavljeni pismeni stav Agencije za zaštitu ličnih podataka.

U članu 57. se u Zakon unose odredbe o ravnopravnosti spolova.

Izrada teksta Zakona je izvršena u skladu sa Jedinštenim pravilima za izradu pravnih propisa u Zeničko-dobojskom kantonu ("Službene novine ZDK" broj 5/08). S tim u vezi su i u odredbama Zakona donesenog 2006. i 2007.godine izvršene određene korekcije tehničke prirode, imajući u vidu da su Jedinstvena pravila kasnije donesena.

III. Finansijska sredstva potrebna za provedbu Zakona

Predložene izmjene i dopune koje donosi ovaj tekst Zakona, predviđaju sužavanje kruga korisnika po jednoj grupi prava, odnosno proširenje kruga korisnika kao i obima sredstava po drugim pravima po Zakonu. Analiza utroška sredstava sa budžetske pozicije Ministarstva za boračka pitanja u prethodnim godinama, ukazuje na evidentnu nemogućnost zadovoljenja potreba pripadnika branilačke populacije visinom Budžetom Kantona opredijeljenih sredstava za svaku godinu, zbog čega se osiguranje istih nastoji postići predloženom izmjenom u članu 53. ovog Zakona.